

Viggo Julsgaard Jensens prædiken 11. søndag efter trinitatis

Taler

Viggo Julsgaard Jensen
Præst

Dato

20. august 2023

Sted

Sankt Jakobs Kirke, Østerbro

Omstændigheder

Denne prædiken blev holdt ved Pride-gudstjenesten, der afholdes hvert år i Sankt Jakobs Kirke ifm. Copenhagen Pride.

Prædikentekst

Lukasevangeliet kapitel 18, vers 9-14

- 1 To mænd går til templet for at bede. De har meget forskellige blik. Både på sig selv og på andre. Farisæeren, han ser med et skarpt sammenlignende blik, der ophøjer ham selv ved at ydmyge den anden. Tolderen derimod, han tør ikke engang løfte blikket, men står afsides, gemt væk i skam. Der er altså tale om
- 5 nogle usunde blikke. Men der er også et andet øjenvidne til det, der skete den dag i templet – og det er Gud selv.

I baroktiden blev Guds øje fremstillet som et øje omgivet af en trekant. Det var et symbol for den treenige Gud – en alvidende og allestedsnærværende Gud, der

10 vågent holder øje med os mennesker.

Denne usynlige og alvidende overvågning har i moderne tid fået en samfundsmæssig pendant. I slutningen af 1700-tallet skabte man et panoptikon: Et fængsel, hvor fangevogteren kan overvåge alle fangerne, uden at den enkelte

15 fange kan se fangevogteren. Med en viden om konstant at være under overvågning blev fangen nødt til at opføre sig, som om de hele tiden blev iagttaget. De så derfor hele tiden sig selv med fangevogterens blik.

Den franske filosof Michel Foucault inddrager panoptikonet i sin bog

20 ”Overvågning og straf” fra 1975. Det gør han, for at pege på hvordan et individ bliver disciplineret ved netop at gøre den andens blik til sit eget. Det kan være et blik, der låser fast og er fordømmende. Eller det kan være et blik, der frigør og gør forandring mulig. Foucault mente det mest af alt skabte fastlåst fordømmelse, hvor overvågning, magt og kontrol går hånd i hånd.

Som LGBT+ personer kender vi til at blive set - og måske også se os selv - med et usundt blik. Vi lever i en heteroseksuel verden, der ser ud til at blive mere og mere homofobisk, transfobisk og queerfobisk. Det kan til tider føles virkelig
30 voldsomt – og man kan nogle gange spørge sig selv, om man som queer virkelig hører hjemme her?

Storm Lillevang sætter så mange fine ord på det i sit digt:

35

Nogle er hjemme fra de bliver født, for andre tager det længere tid ... hvis man lever normbrydende liv kan det være svært at have hjemme, at finde hjem ... alting sker med forsinkelse.

40 Som queer kommer vi skævt ind i verden og vi bevæger os skævt omkring og forsøger at finde os til rette i verden, gøre den til vores hjem. Og vi risikerer så let at internalisere verdens cis- og heteronormative blik. Vi undgår i hvert fald ikke at blive konfronteret med den.

45 Når talen falder på LGBT+ rettigheder ender det oftest i ørkesløse diskussioner om woke og anti-woke. Men LGBT+ politik handler om rigtige menneskers liv, hverdag og rettigheder. Der skal tages ansvar for transkønnedes adgang til sundhed, behandling og ordentlige forhold, uanset om de er unge eller gamle. Der skal tages ansvar for regnbuefamiliers forhold, så familier, hvor der er mere
50 end to forældre, bliver behandlet rimeligt. Og der skal tages ansvar for at alle skal kunne bevæge sig frit og uden frygt. Det kan langt fra alle – og det er til at tude over. Og til at blive vred over.

For vi har alle krav på og brug for at kunne stole på at samfundet også er vores
55 hjem At verden er et sted, hvor vi kan træde frem og være. For som Storm Lillevang siger i digtet:

60

Skjult kærlighed føles ikke som et hjem

Det er ikke et trygt sted at møde et andet menneske

- 65 Vi har brug for at kunne træde frem som dem vi er, før vi kan stole på at vi har hjemme. Jeg tør godt love, at her hos Gud har vi hjemme – uanset hvad andre måtte sige. Her kan vi roligt træde frem og lade os se med Guds blik. Og med Guds blik se os selv og se de andre.
- 70 Guds blik er først og fremmest et ærligt blik. Og det er måske det mest frigørende af alt – og det der skaber mulighed for forandring. For hvor vagten i et panoptikon ser for at kontrollere, forholder det sig omvendt med Guds øje. Det ser for at frisætte. Og hvor et panoptikon er indbegrebet af at være overvåget, ja så er Guds blik indbegrebet af at være set. Set med en ærlighed, der
- 75 hverken kræver selvophøjelse eller ydmygelse. Fordi det er et blik, der kan tåle at se virkeligheden som den er – og kan tåle at se os, som vi er.

Hvis vi så tør tro på det Guds blik, så kan det måske skabe en følelse af at høre hjemme i en verden, der ikke altid vil kendes ved os. Men lige nu og her i kirken

80 kan vi føle os hjemme: Her bliver vi mødt af Guds stille og fine kærlighedserklæring: Du er allerede elsket og hører til her hos mig.

Kilde

Manuskript tilsendt af taler

85

Kildetype

Digitalt manuskript

Tags

11. søndag efter trinitatis, Første tekstrække, Prædiken, Prædikener fra 2000-tallet

90

URI

<https://www.dansketaler.dk/tale/viggo-julsgaard-jensens-praediken-11-sondag-efter-trinitatis>

95

100